Hagræðing og vísindi

InterRAI Mental Health
Heildrænt geðheilbrigðismat

Rakel Valdimarsdóttir, RN MHRM
verkefnastjóri geðsviði Landspítala
interRAI Fellow

Heilbrigðisráðstefna SKÝ
Grand Hótel 24. nóvember 2009

interRAI Mental Health

Heildrænt geðheilbrigðismat byggir á vísindalegum vinnubrögðum, sem veita tækifæri til að forgangsraða verkefnum og dreifa fjármagni þar sem þörfin er hverju sinni, með lífsgæði fólks og hag landsmanna að leiðarljósi

interRAI Mental Health

Heildrænt Geðheilbrigðismat

interRAI MH Resident Assessment Instrument – Mental Health er yfirgripsmikið staðlað mælitæki. Niðurstöður gefa upplýsingar um og meta þarfir, styrkleika og kjörþjónustustig inniliggjandi geðsjúklinga 18 ára og eldri. *interRAI MH* mælitækið getur stutt við gerð meðferðaráætlana, kostnaðargreininga, árangursmælinga og gæðavísa

Mælitækið Heildrænt geðheilbrigðismat *interRAI MH* er eitt af fleiri *interRAI* mælitækjum og er alþjóðlegt verkefni sérfræðinga og rannsakenda frá yfir 30 löndum

Mælitækin eru rafræn og hafa möguleika á að tengjast þannig að upplýsingar lesist á milli þeirra. Samanburður við önnur lönd er auðveldur þar sem hér er um að ræða alþjóðlegt þróunar- og rannsóknartæki

LANDSPÍTALI
HÁSKÓLASJÚKRAHÚS

interRAI

interRAI

Heildrænt geðheilbrigðismat

Leggur áherslu á að stuðla að gagnreyndum klínískum aðferðum og stefnumarkandi ákvörðunum með því að safna og túlka hágæða niðurstöðum um einkenni og útkomu fólks, sem fær þjónustu veitta af mismunandi heilbrigðis- og félagsþjónustueiningum

Veitir tækifæri til meðferðaráætlana, sem stuðla að auknum lífsgæðum fólks

Getur verið kraftmikið verkfæri í daglegu starfi heilbrigðisstarfsfólks til að bæta þjónustu við fólk og fjölskyldu þess

LANDSPÍTALI
HÁSKÓLASJÚKRAHÚS

interRAI

Markmið með Heildrænu geðheilbrigðismati *interRAI MH*

Markmið með notkun heildræns geðheilbrigðismats (*interRAI MH*)

er að fyrir liggi upplýsingar, sem aflað er í samvinnu við sjúklinga og aðstandendur og sem gefa stjórnendum og meðferðaraðilum yfirsýn yfir skipulagningu og þjónustu við sjúklinga þannig að unnt verði að:

Markmið frh.

Meta og bæta gæði þjónustunnar út frá hlutlægum forsendum

Bera saman mismunandi sjúklingahópa og meðferðarform

Gera samanburð á deildum, sviðum og stofnunum innan heilbrigðiiþjónustu á Íslandi

Gera samanburð á geðheilbrigðisþjónustu á Íslandi og í öðrum löndum

Skapa möguleika á rannsóknum milli heilbrigðisstofnana og háskóla innanlands og erlendis

Tengja saman þætti s.s. gæði og eðli þjónustu, árangur meðferðar og kostnað við rekstur

Mælitæki geðþjónustu

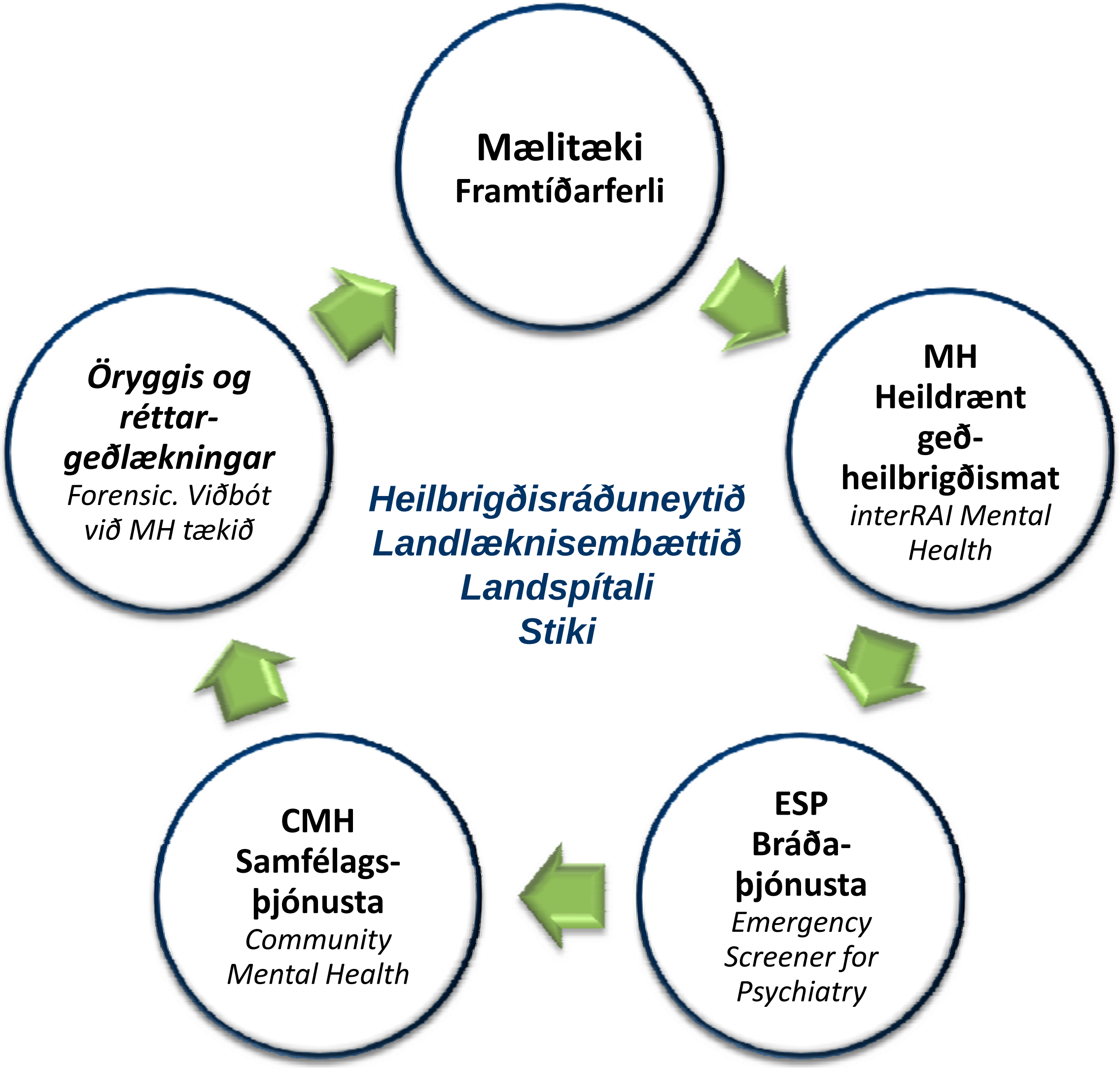

Fjölfagleg skráning í Heildrænt geðheilbrigðismat

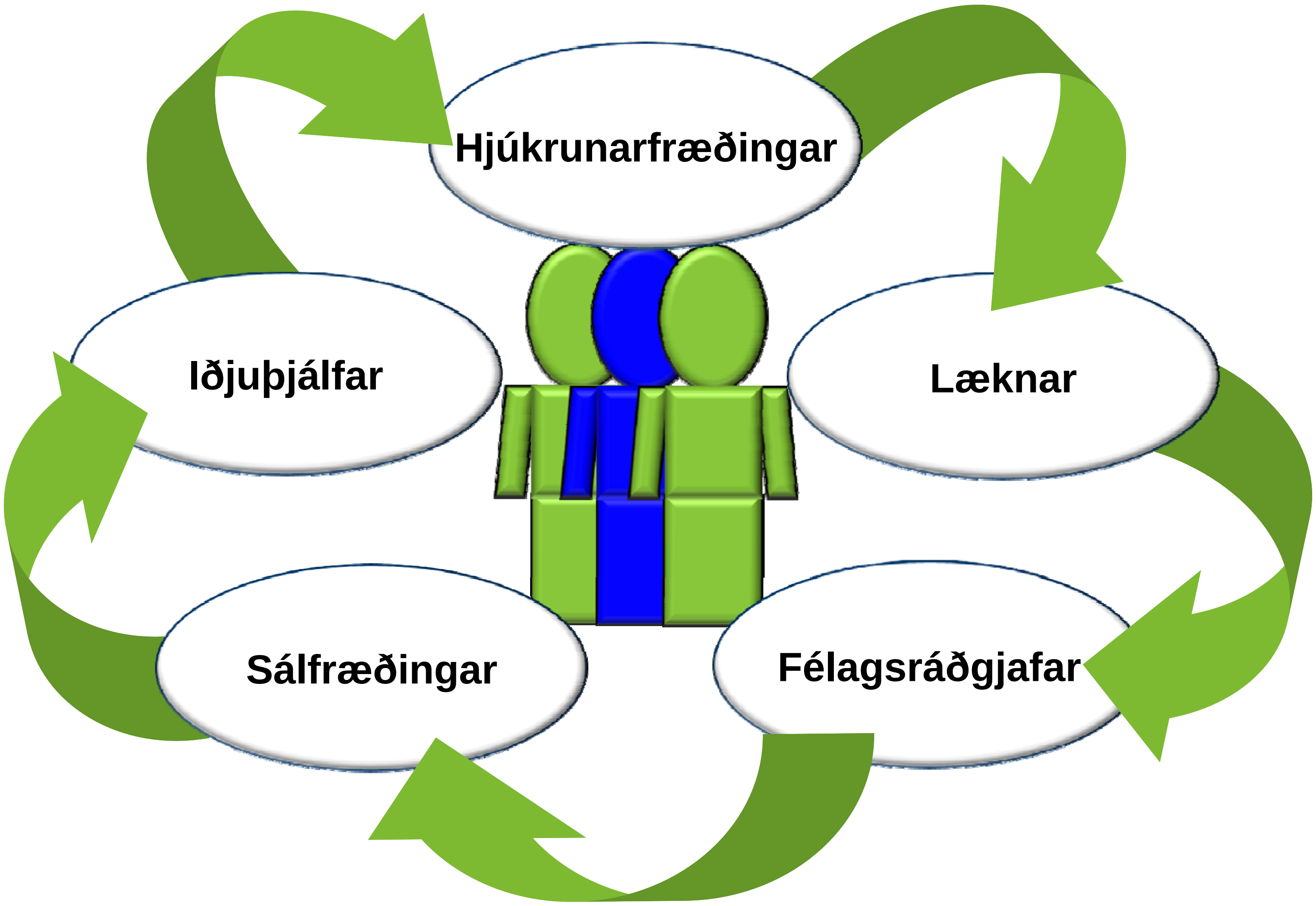

Skýrslur

- Yfirlit einstaklings
- Heildrænt yfirlit
- Kvarðar
- Viðfangsefni
- Lyf og lyfjaofnæmi
- Sjúkdómsgreiningar

Einstaklingur

- Heildrænt yfirlit deilda
- Lyfjanotkun
- Niðurstöður kvarða og viðfangsefna
- Sjúkdómsgreiningar
- Samanburðarskýrslur

Heild

Heildrænt yfirlit deilda

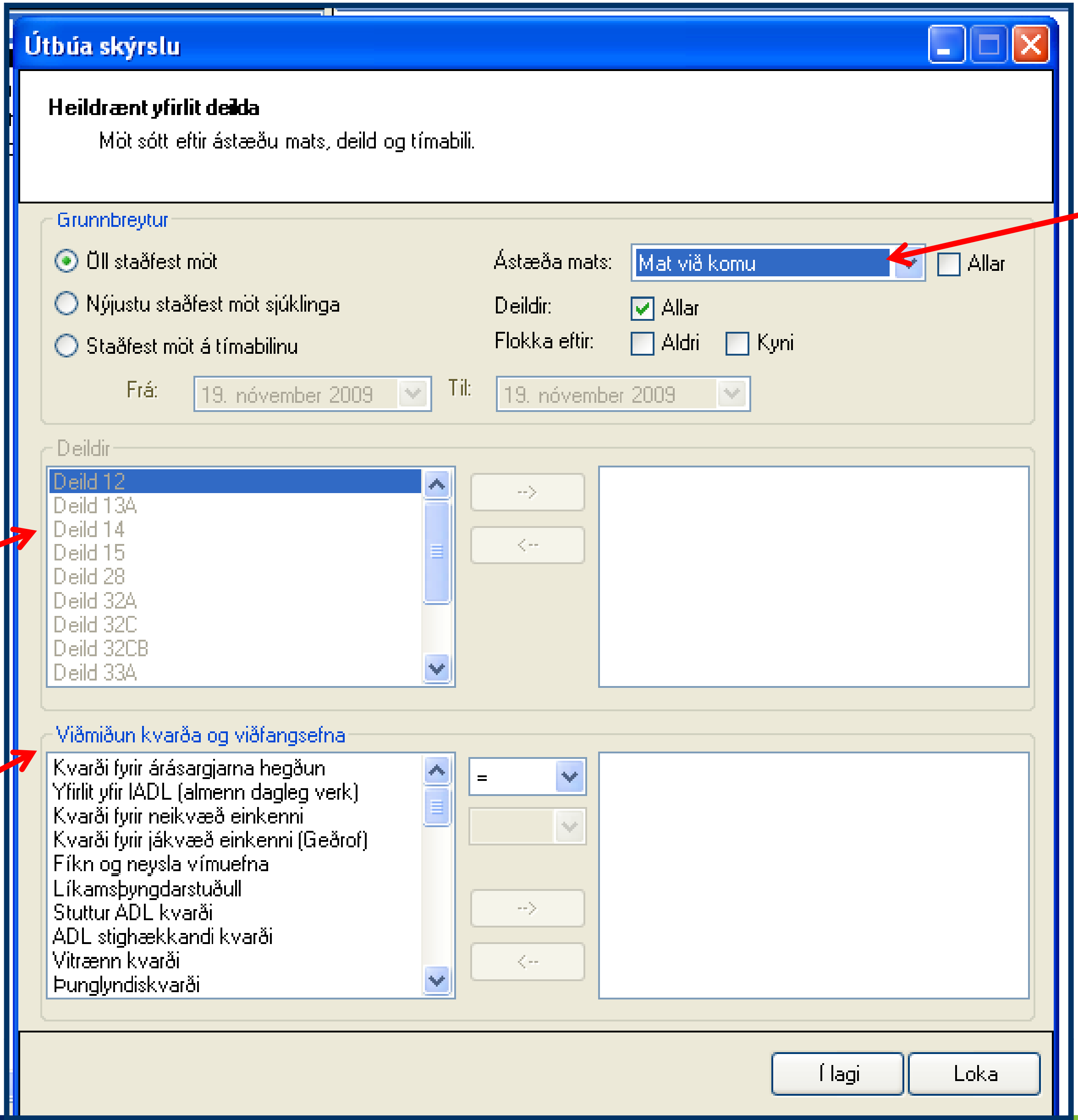

- Við komu
- Venjubundið
- Við endurkomu
- Veruleg breyting á ástandi
- Við útskrift
- Í kjölfar útskriftar
- Annað t.d. rannsóknir

Velja einstaka deildir

Velja Kvarða og viðfangsefni

Kvarðar

Kvarðar (*Scales*)

Vísbending um heilsufarsástand byggt á niðurstöðum úr heildrænu geðheilbrigðismati, sem benda á ýmis einkenni hjá viðkomandi einstaklingi á vísindalega útreiknuðum skölum

Kvarðarnir eru 12 talsins

Kvarðar Einstaklingur

Kvarðar | Viðfangsefni | Lyf | DSM-IV | ICD-10, F-hluti | ICD-10, annað

Heiti	Gildi	Skali
Kvarði fyrir árásargjarna hegðun	3	0-12
Yfirlit yfir IADL (almenn dagleg verk)	42	0-42
Kvarði fyrir neikvæð einkenni	2	0-8
Kvarði fyrir jákvæð einkenni (Geðrof)	0	0-8
Fíkn og neysla vímuefna	0	0-4
Líkamsþyngdarstuðull	26,22	10-60
Stuttur ADL kvarði	7	0-16
ADL stighækkandi kvarði	2	0-6
Vitrænn kvarði	3	0-6
Þunglyndiskvarði	5	0-14
Verkjakvarði	1	0-4
Tjáskiptakvarði	2	0-8

Prentari | Prenta | Í lagi

Þegar bendill er settur yfir skala

birtist lýsing á atriðum í kvarðanum

Gildi í kvarða gefa til kynna tíðni og styrkleika verkja. Verkir eru ýmist tjáðir munnlega eða með látbragði eða hegðun

0 = Engir verkir
1 = Verkir sjaldnar en daglega
2 = Vægir eða miðlungs verkir daglega
3 = Mjög slæmir verkir daglega
4 = Óbærilegir verkir daglega

Mælibreytur:
Engir verkir
Verkir til staðar en ekki síðustu 3 daga
Verkir til staðar 1-2 af síðustu 3 dögum
Verkir daglega síðustu 3 daga
Vægir verkir
Miðlungs verkir
Mjög slæmir verkir
Óbærilegir verkir

Gildi gefa til kynna tíðni og styrkleika verkja. Ef ekki verkir s.l. 3 daga vegna verkjalyfjameðferðar eru verkir til staðar en ekki s.l. 3 daga.

Viðfangsefni

Viðfangsefni (*CAPS MH*)

Kerfisbundin aðferð, sem notar upplýsingar úr heildrænu geðheilbrigðismati til að greina möguleg vandamál eða viðfangsefni tengd heilsufarsþáttum innan geðheilbrigðisfræða. Viðfangsefnin birtast á útprenti eða á tölvuskjá sem talnalyklar 0 – 1
(0 – 100 % í heildarskýrslum)

Viðfangsefnin eru 31 talsins

Viðfangsefni Einstaklingur

Kvarðar | Viðfangsefni | Lyf | DSM-IV | ICD-10, F-hluti | ICD-10, annað

Í lista yfir viðfangsefni er gefið til kynna hvert beina skal athyglinni, þ.e. hvar viðfangsefni - vandamál gætu verið til staðar. Ef gildi viðfangsefnis = 1, sjá skýringar undir skala.

Heiti	Gildi	Skali
Bráðalyfjagjöf	0	0-1
Endurinnlagning	**1**	**0-1**
Úrræði við útskrift	0	0-1
Hegðun tengd vímuefnanotkun	0	0-1
Næringarástand	0	0-1
Þurrkur	0	0-1
Ofþorsti	0	0-1
Ástand húðar og fóta	**1**	**0-1**
Munnþurrkur	0	0-1
Verkir	**1**	**0-1**
Stjórn á þvagútskilnaði	**1**	
Stjórn á hægðum	**1**	
Vitræn geta	**1**	
Tjáskiptavandamál	**1**	
Hegðunarraskanir	**1**	**0-1**
Áreiðanleiki við ákvarðanatöku	**1**	**0-1**
Reykingar	0	0-1

Prentari | Prenta | Í lagi

Þegar bendill er settur yfir skala

birtist lýsing á þeim atriðum sem gefa töluna 1

A10 Geta/færni..		- Ekki fær um að samþykkja meðferð
	eða	- Ekki fær um að veita upplýsingar varðandi skráningu í sjúkraskrá
	eða	- Ekki fær um að sjá um eigur sínar
	eða	- Hefur lögráðamann/fjárhaldsmann varðandi persónuleg mál og fjárhag
C3 Sjúkdómsinnsæi..		Hefur takmarkað eða ekkert innsæi á eigin geðheilsu
G1 Vitræn geta til ákvarðanatöku við daglegar athafnir		Minniháttar, meðal eða mikil skerðing

Niðurstöður frá Geðsviði Landspítala

Kvarðar

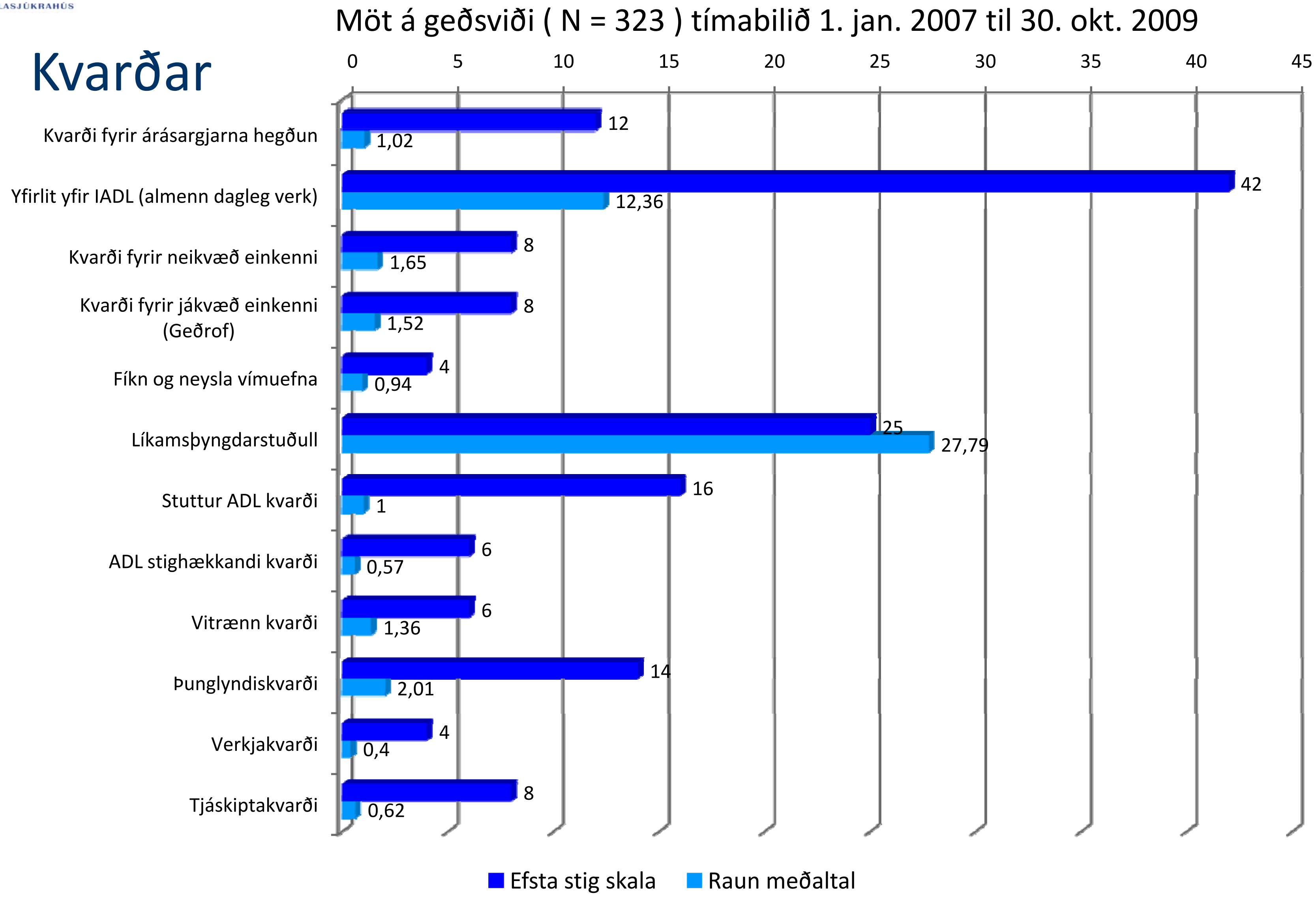

Möt á geðsviði (N = 323) tímabilið 1. jan. 2007 til 30. okt. 2009
0 5 10 15 20 25 30 35 40 45
Kvarði fyrir árásargjarna hegðun
12
1,02
Yfirlit yfir IADL (almenn dagleg verk)
42
12,36
Kvarði fyrir neikvæð einkenni
8
1,65
Kvarði fyrir jákvæð einkenni (Geðrof)
8
1,52
Fíkn og neysla vímuefna
4
0,94
Líkamsþyngdarstuðull
25
27,79
Stuttur ADL kvarði
16
1
ADL stighækkandi kvarði
6
0,57
Vitrænn kvarði
6
1,36
Þunglyndiskvarði
14
2,01
Verkjakvarði
4
0,4
Tjáskiptakvarði
8
0,62
Efsta stig skala
Raun meðaltal

LANDSPÍTALI HÁSKÓLASJÚKRAHÚS

interRAI

Kvarðar á endurhæfingu (N=265 möt) tímabilið 1. jan. 2007 til 4. nóv. 2009
Tafla sýnir fjölda mata og dreifingu á skala í kvörðum

Kvarðar á Endurhæfingu tímabilið 010107 - 041109	Fjöldi mata									
Árásargjörn hegðun		**0**	**1 - 5**	**6 - 12**						
Endurhæfing	**265**	180	74	11						
Yfirlit yfir IADL		**0 - 6**	**7 - 12**	**13 - 18**	**19 - 24**	**25 - 30**	**31 - 36**	**37 - 42**		
Endurhæfing	**265**	130	30	20	18	16	22	29		
Neikvæð einkenni		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Endurhæfing	**265**	148	8	28	13	31	11	19	2	5
Jákvæð einkenni		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Endurhæfing	**265**	141	11	25	9	58	6	12	3	0
Fíkn og neysla vímuefna		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**				
Endurhæfing	**265**	207	7	18	26	7				
Líkamsþyngdarstuðull BMI		**< 19**	**19 - 27**	**27 -30**	**> 30**					
Endurhæfing	**265**	7	111	61	86					
Stuttur ADL		**0 - 4**	**5 - 8**	**9 - 12**	**13 - 16**					
Endurhæfing	**265**	245	12	5	3					
ADL stighækkandi		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
Endurhæfing	**265**	145	85	16	16	2	0	1		
Vitræn geta		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
Endurhæfing	**265**	69	111	10	49	3	22	1		
Þunglyndi		**0 - 2**	**3 - 5**	**6 - 14**						
Endurhæfing	**265**	181	59	25						
Verkir		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**				
Endurhæfing	**265**	208	27	18	12	0				
Tjáskipti		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Endurhæfing	**265**	183	26	34	9	6	1	6	0	0

Vitrænn kvarði (CPS) Skali 0 - 6

Gildi í kvarða gefa til kynna færni til að taka ákvarðanir varðandi athafnir daglegs lífs, gera sig skiljanlegan og meta minni

Vitrænn kvarði	Meðal stig MMSE
0 - Sjálfstæði	= 25
1 - Takmarkað sjálfstæði	= 22
2 - Minniháttar skerðing	= 19
3 - Meðal skerðing	= 15
4 - Meðal alvarleg skerðing	= 7
5 - Mikil skerðing	= 5
6 - Meðvitundarleysi	= 1

Mælibreytur

Vitræn geta til ákvörðunartöku við daglegar athafnir
Minni
Hæfni til að gera sig skiljanlegan (tjáning)
Sjálfsbjargargeta við athafnir daglegs lífs (ADL)

Stigin gefa lýsingu og vísbendingu um samsvörun við MMSE. Vitrænn kvarði er nátengdur MMSE sem varir frá 0 (verst) til 30 (best). Samkvæmt Folstein benda 23 MMSE stig eða lægra oftast til vitrænnar skerðingar. Vitrænn kvarði er nátengdur MMSE (The Folstein Mini Mental Status Examination) og TSI (The Test for Severe Impairment)

LÞS (BMI) og áhættuþættir samfara offitu

Líkamsþyngdarstuðull BMI
Skali 10 - 60

Reikna

Aldur	Vannæring auka þarf þyngd	Heilbrigði	Ofeldi	Offita
Yfir 35 ára	Þyngdarstuðull undir 19	Þyngdarstuðull 19 - 26	Þyngdarstuðull 27 - 30	Þyngdarstuðull Yfir 30
18 til 34 ára	Þyngdarstuðull undir 19	Þyngdarstuðull 19 - 24	Þyngdarstuðull 25 - 30	Þyngdarstuðull Yfir 30

Áhættuþættir vegna offitu geta verið:

- Hár blóðþrýstingur
- Hátt LDL - kólesteról
- Lágt HDL - kólesteról
- Háir þríglyseríðar
- Hár blóðsykur
- Fjölskyldusaga um ótímabæra hjartasjúkdóma
- Hreyfingaleysi
- Reykingar
- Geðrofslyf

BMI yfir 40 bendir til mjög alvarlegrar offitu

Gildi í kvarða úr mati gefa til kynna líkamsþyngdarstuðul sjúklings

Líkamsþyngdarstuðull, LÞS (BMI)
Mælieining sem lýsir líkamlegu ástandi hvað varðar þyngd miðuð við hæð. LÞS yfir 40 getur bent til lífshættulegrar offitu
Mælibreytur
Þyngd og hæð

Viðfangsefni

Hlutfallsleg skipting. Möt á geðsviði (N=323) tímabilið 1. jan. 2007 til 30. okt. 2009
Á skala 0 – 100 Viðfangsefni fleiri því hærra hlutfall

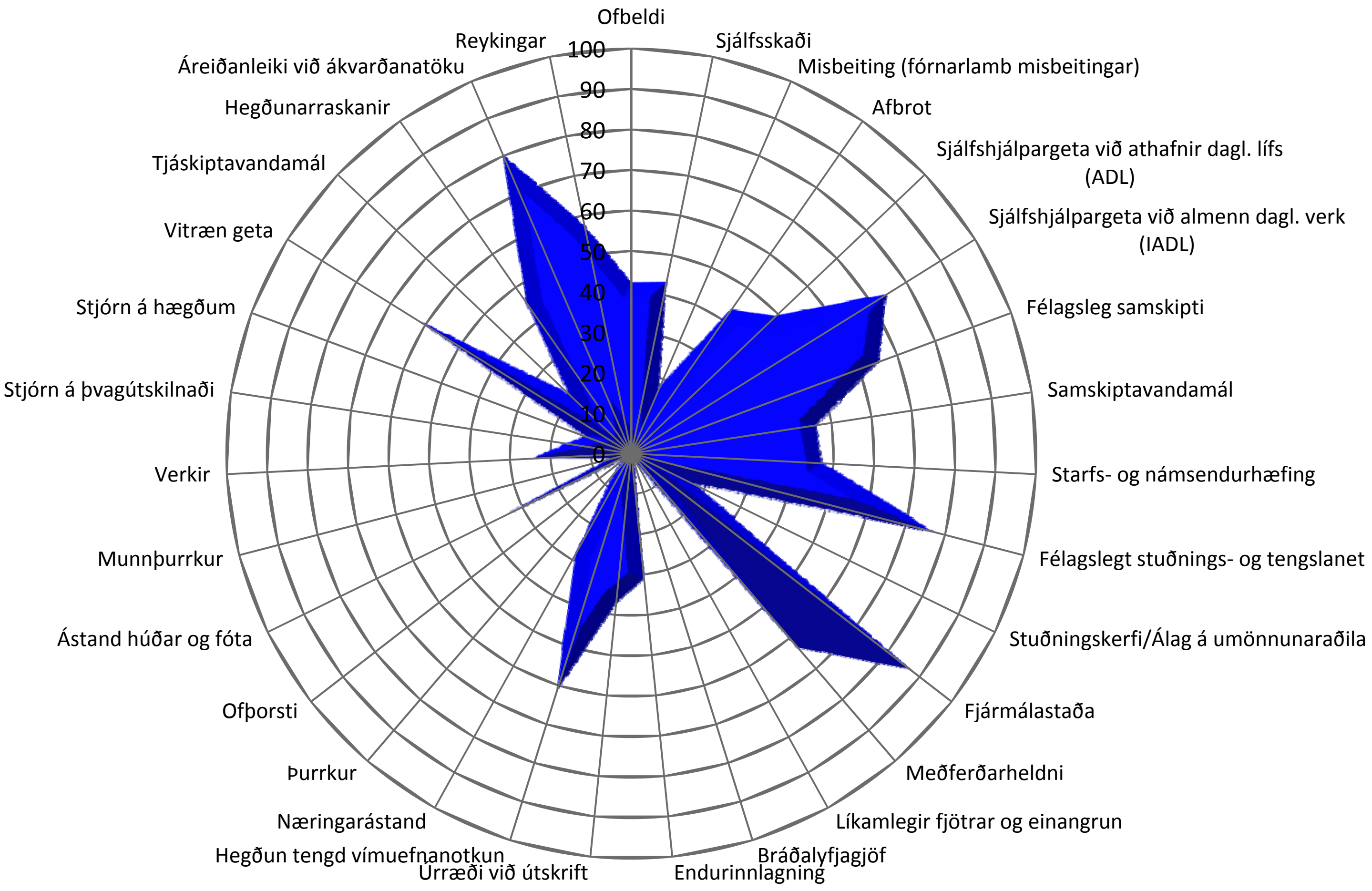

Viðfangsefni

Hlutfallsleg skipting sýnir mismun viðfangsefna á geðsviði milli tveggja ára
Á skala 0 – 100 Viðfangsefni fleiri því hærra hlutfall

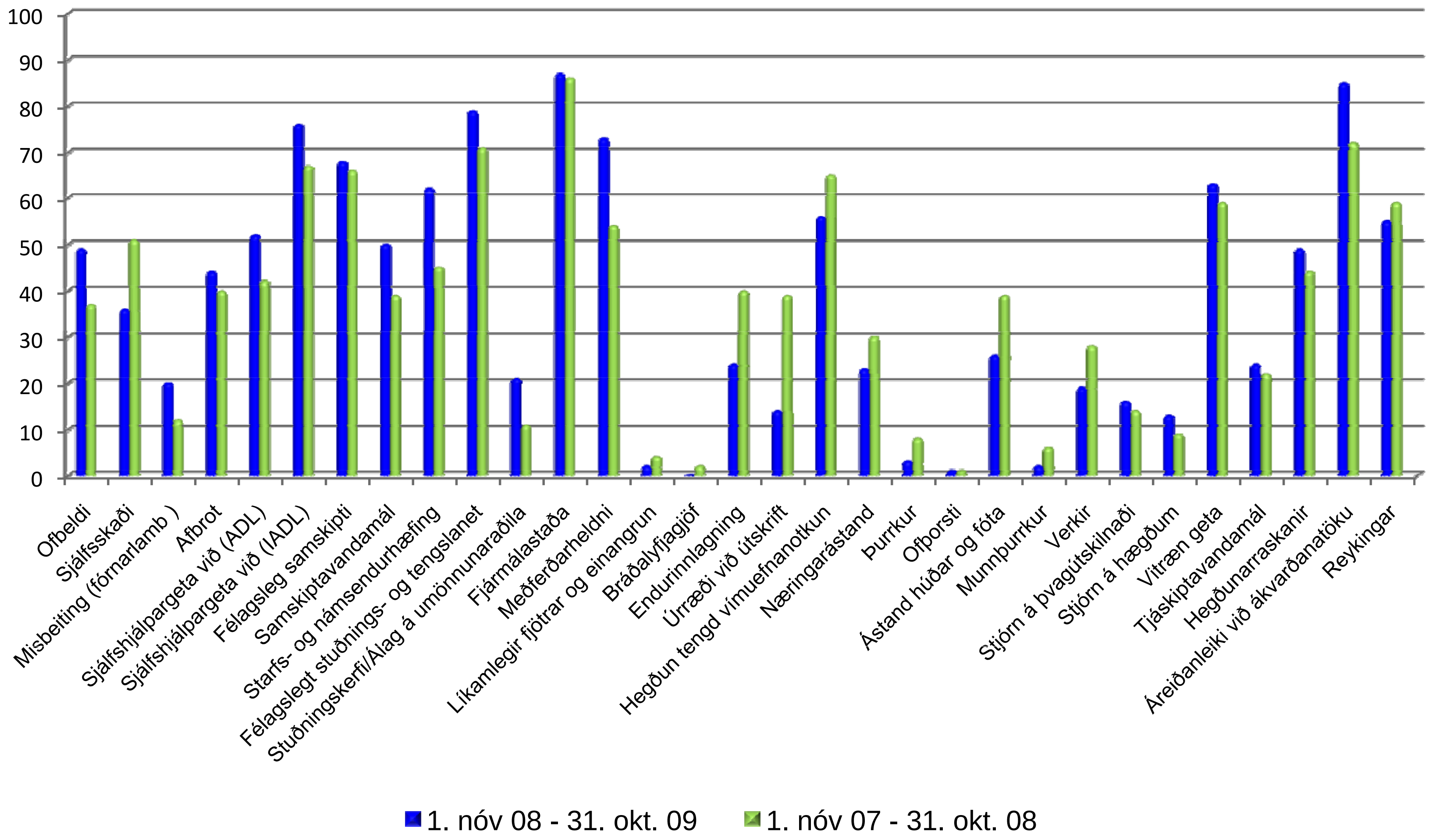

Viðfangsefni

Hlutfallsleg skipting - Mismunur viðfangsefna á geðsviði milli innskrifta og útskrifta á tímabilinu 1. jan. 2007 – 31. okt. 2009
Á skala 0 – 100 Viðfangsefni fleiri því hærra hlutfall

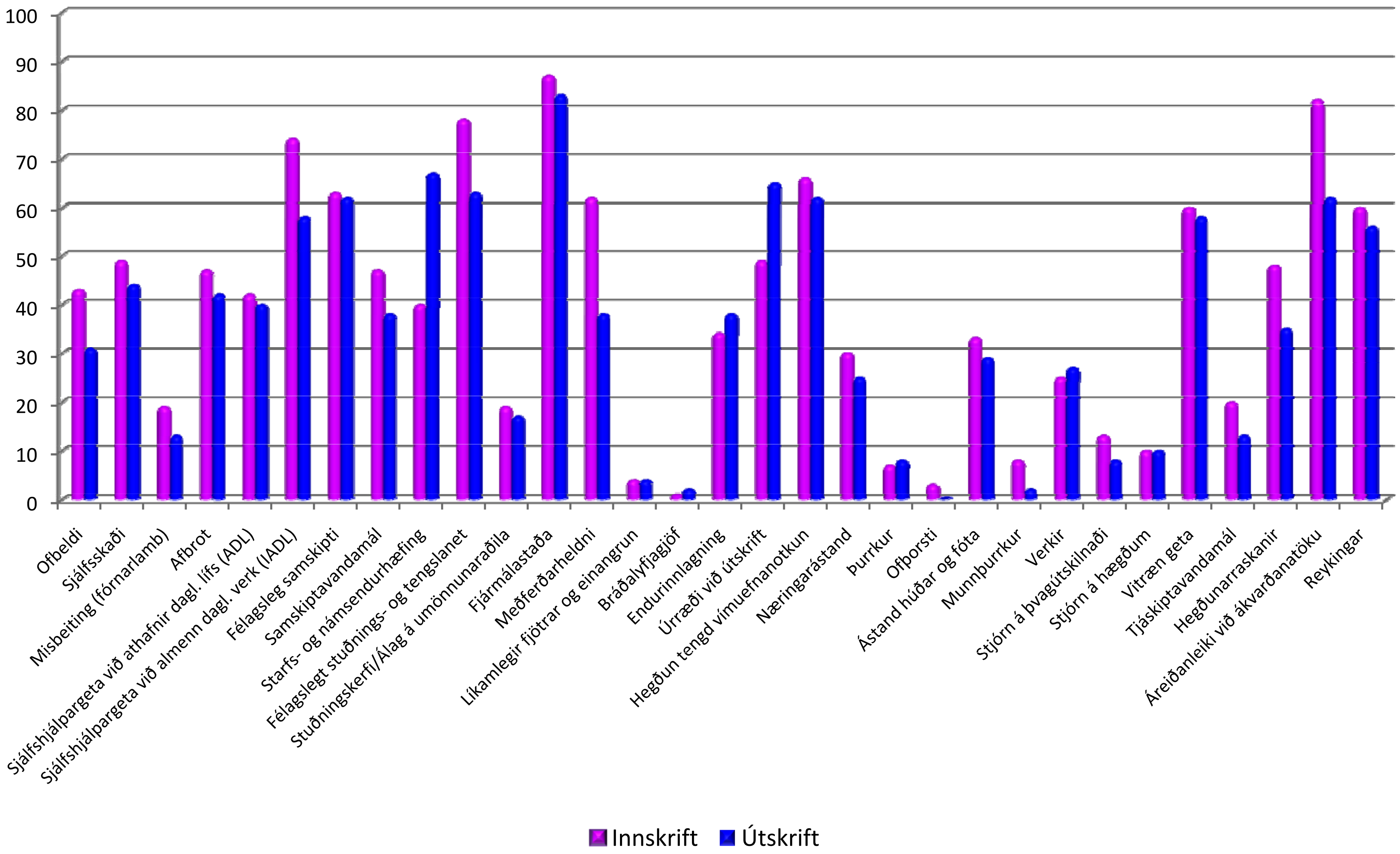

Notagildi

Einstaklingur

Meðferðaráætlanir byggðar á vísindalegum niðurstöðum en einnig á þekkingu og hæfni fagfólks	Niðurstöður liggja fyrir strax og mat hefur verið staðfest	Upplýsingar eru til staðar úr síðasta mati og þarf aðeins að uppfæra næsta mat
Sjá má breytingar á einkennum og meðferð yfir tímabil	Skoða má fylgni milli m.a. sjúkdómsgreininga, einkenna og lyfja	Þroskaheftir og heilabilaðir fái meðferð í viðeigandi umhverfi
Aukin gæði, vísindaleg vinnubrögð	Aukið öryggi, forgangsröðun og val á besta úrræði	Upplýsingar aðgengilegar við gerð meðferðarferlis t.d. útskriftaráætlanir

Notagildi

Heildarskýrslur

- Skýrslur fyrir deildir og svið, bráðaþjónustu, endurhæfingu og öryggis- og réttargeðdeild
- Stig einkenna í kvörðum
- Hlutfallsleg skipting viðfangsefna
- Sjúkdómsgreiningar/Lyf
- Gæðaeftirlit, gæðastaðlar
- Balance Scorecard
- Klíniskar leiðbeiningar
- Kostnaðargreining
- Samanburður, Ísland, önnur lönd